

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: AUTEURS EN ORGANISATIES

Auteurs		
C. van Achterberg (NCB) cees.vanachterberg@ncbnaturalis.nl	C.H.J.M. Fransen (NCB) charles.fransen@ncbnaturalis.nl	R.IT. Koeman (Koeman & Bijkerk) r.p.t.koeman@koemanenbijkerk.nl
A. Aptroot (BLWG) andreaproot@gmail.com	C. Gielis (NEV / EIS / NCB) c.gielis@net.hcc.nl	B. Koese (EIS) bram.koese@ncbnaturalis.nl
J. van Arkel (IBED / UVA / EIS) j.vanarkel@uva.nl	A. Gittenberger (ANEMOON / NCB / GIMARIS / UL) arjan.gittenberger@ncbnaturalis.nl	P. Koomen (Natuurmuseum Fryslân) koome266@planet.nl
E. Arnolds (NMV)	E. Gittenberger (NCB / UL) edi.gittenberger@ncbnaturalis.nl	T. Kuyper (WUR / NMV) thom.kuyper@wur.nl
B. Aukema (EIS / NEV / ZMA) baukema@hetnet.nl	A.W. Gmelig Meyling (ANEMOON) anemoon@cistron.nl	J. van der Land (NCB) jaap.vanderland@ncbnaturalis.nl
A. Barendregt (EIS / NEV) a.barendrecht@geog.uu.nl	J. Goud (NCB) jeroen.goud@ncbnaturalis.nl	A.J. van Loon (EIS / NCB) andre.vanloon@ncbnaturalis.nl
R. Beenen (NCB / NEV) r.beenen@wxs.nl	D. Groenendijk (Vlinderstichting) dick.groenendijk@vlinderstichting.nl	B. Lucas (Der2Landschappen) b.lucas@der2landschappen.nl
M.P. Berg (VU / NEV / EIS / NCB) matty.berg@falw.vu.nl	A. van Haaren (Grontmij Team Ecologie) ton.vanhaaren@grontmij.nl	A.W.M. Mol (EIS) awm.mol@hccnet.nl
R. Beringen (FLORON) beringen@floron.nl	T. Hakbijl (NCB / ZMA) t.hakbijl@uva.nl	H.K.M. Moller Pillot (EIS) henkmollerpillot@hetnet.nl
C.F.M. den Bieman (EIS / NEV) cdbieman@planet.nl	H.J.L. Heessen (Imares) henk.heessen@wur.nl	G.W.N.M van Moorsel (Ecosub) vanmoorsel@ecosub.nl
P. Boer (NEV) p.boer@quicknet.nl	Th. Heijerman (EIS / NEV / WUR) theodoor.heijerman@wur.nl	E.J. van Nieukerken (NCB) erik.vannieukerken@ncbnaturalis.nl
A.M.T. Bongers (WUR) tom.bongers@wur.nl	W.R.B. Heitmans (UL / NEV) w.r.b.heimans@biology.leidenuniv.nl	J. Noordijk (EIS / NEV) jinze.noordijk@ncbnaturalis.nl
R.H. de Bruyne (ANEMOON) anemoon@cistron.nl	P.J. van Helsdingen (EIS / NCB) peter.vanhelsdingen@ncbnaturalis.nl	B. Odé (FLORON) ode@floron.nl
P. Chen (NVWA / NCB) p.chen@minlnv.nl	B. van den Heuvel (NCB / NHN) coleophora@gmail.com	P. Oosterbroek (NCB / ZMA) p.oosterbroek@uva.nl
A. de Cock (CBS-KNAW) a.decock@cbs.knaw.nl	L.W.G. Higler † (Alterra / EIS)	T.M.J. Peeters (Bargerveen / EIS) t.peeters@science.ru.nl
R.C.M. Creemers (RAVON) r.creemers@ravond.nl	P.C. Hoetjes (MINA) paul@mina.vomil.an	D. Platvoet (NCB / ZMA) d.platvoet@uva.nl
H.J.W.M. Cremers (NCB) herman.cremers@tiscali.nl	J.N.A. Hoffer (VU / EIS) jeroen.hoffer@falw.vu.nl	M. Reemer (EIS) menno.reemer@ncbnaturalis.nl
J.G.M. Cuppen (EIS / NEV) jancuppen@hccnet.nl	W. Hogenes (NCB / ZMA) w.hogenes@uva.nl	W. Renema (NCB) willem.renema@ncbnaturalis.nl
N. Daan (Imares) niels.daan@wur.nl	J. Huijbregts (NCB / EIS / NEV) hanshuijbregts@tiscali.nl	M. Roos (NCB / NHN) roos@nhn.leidenuniv.nl
H. van Dam (Water & Natuur) herman.vandam@waternatuur.nl	F. Hustings (SOVON) fred.hustings@sovon.nl	H. Segers (KBIN) hendrik.segers@naturalsciences.be
J. Dekker (Zoogdierverseniging) jasja.dekker@zoogdierverseniging.nl	M.G.M. Jansen (NVWA / EIS) m.g.m.jansen@minlnv.nl	H.N. Siebel (BLWG) h.siebel@natuurmonumenten.nl
J.J.C.W. van Delft (RAVON) j.v.delft@ravond.nl	H. de Jong (NCB / ZMA) h.dejong@uva.nl	H. Siepel (Alterra) henk.siepel@wur.nl
H. Duistermaat (NCB / NHN) duistermaat@nhn.leidenuniv.nl	V.J. Kalkman (EIS) vincent.kalkman@ncbnaturalis.nl	J. Simons (VU) jan.simons@falw.vu.nl
H.J. During (BLWG) h.j.during@uu.nl	G. Karssen (NVWA) g.karssen@minlnv.nl	J.T. Smit (EIS) john.smit@ncbnaturalis.nl
L. van Duuren (CBS) LDRN@CBS.nl	R.M.J.C. Kleukers (EIS / NCB) roy.kleukers@ncbnaturalis.nl	H. Smit (EIS / NCB / ZMA) smit.h@wolmail.nl
W.N. Ellis (WVF) wnellis@bladminerders.nl	M. de Kluijver (NCB / UVA) m.j.dekluijver@uva.nl	J. Smit (EIS) smit.jan@hetnet.nl
M.A. Faasse (NCB / ECOAST / Acteon) mafaasse@acteon.nl	E. Knegtering (LNV) e.knegtering@minlnv.nl	M. Soesbergen (Waterdienst / EIS) martin.soesbergen01@rws.nl
R. Foppen (SOVON) ruud.foppen@sovon.nl		L.B. Sparrius (BLWG) sparrius@blwg.nl

- F. Spikmans (RAVON)
f.spikmans@ravon.nl
- J.A. Stalpers (CBS-KNAW)
j.stalpers@cbs.knaw.nl
- H. Stegenga (NCB / NHN)
stegenga@nhn.leidenuniv.nl
- W. van Steenis (EIS)
w.v.steenis@casema.nl
- C.A.M. van Swaay (Vlinderstichting)
chris.vanswaay@vlinderstichting.nl
- D. Tempelman (Grontmij | Team Ecologie)
david.tempelman@grontmij.nl
- A.J. Termorshuizen (NMV)
aadtermorshuizen@planet.nl
- J. Thissen (Zoogdierverseniging)
johan.thissen@zoogdierverseniging.nl
- B.F. van Tooren (Natuurmonumenten)
b.vantooren@natuurmonumenten.nl
- C. van Turnhout (SOVON)
chris.vanturnhout@sovon.nl
- G. van der Velde (RUN / EIS / NCB)
g.vandervelde@science.ru.nl
- K. Veling (Vlinderstichting)
kars.veling@vlinderstichting.nl
- W. Vervoort † (NCB)
- G. Vierbergen (NVWA / EIS)
g.vierbergen@minlnv.nl
- N.J. de Voogd (NCB)
nicole.devoogd@ncbnaturalis.nl
- O. Vorst (NEV / EIS / NCB)
vorst@xs4all.nl
- R. de Vos (NCB / ZMA)
r.devos@uva.nl
- H. Wijnhoven (EIS)
hayw@xs4all.nl
- J.K. Winkelman (EIS)
winkelman114@zonnet.nl
- A.J. de Winter (NCB)
ton.dewinter@ncbnaturalis.nl
- K. Wouters (KBIN)
karel.wouters@naturalsciences.be
- E.J. van Zadelhoff (LNV)
f.j.van.zadelhoff@minlnv.nl
- A.N. van der Zande (LNV)
a.n.van.der.zande@minlnv.nl
- J.W.A. van Zuijlen (EIS)
jewe.vz@gmail.com
- C.J. Zwakhals (EIS)
keeszwakhals@yahoo.com
- Organisaties**
- Alterra Wageningen UR
www.terra.wur.nl
- Bryologische en Lichenologische
Werkgroep van de KNNV (BLWG)
www.blwg.nl
- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
www.cbs.nl
- Centraal Bureau voor Schimmel-
cultures (CBS-KNAW)
www.cbs.knaw.nl
- De Vlinderstichting
www.vlinderstichting.nl
- Der2Landschappen
www.der2landschappen.nl
- Ecosub
www.ecosub.nl
- EIS-werkgroep Vlinderfaunistiek (WVF)
h.hunneman@upcmail.nl
- European Invertebrate Survey –
Nederland (EIS)
www.naturalis.nl/eis
- GiMaRIS, Marine Research,
Inventory & Strategy solutions
www.gimaris.com
- Grontmij | Team Ecologie
(voorheen AquaSense)
www.grontmij.nl
- IMARES, Institute for Marine
Resources & Ecosystem Studies
www.imares.wur.nl
- Institute for Biodiversity and Eco-
system Dynamics (IBED) IBED
www.science.uva.nl/ibed
- Koeman & Bijkerk bv
www.koemanenbijkerk.nl
- Koninklijk Belgisch Instituut voor
Natuurwetenschappen (KBIN)
www.natuurwetenschappen.be
- Ministerie van Landbouw, Natuur
en Voedselkwaliteit
www.minlnv.nl
- Ministerie van Volksgezondheid &
Sociale Ontwikkeling - Afdeling
Milieu & Natuur (Nederlandse
Antillen) (MINA)
www.mina.vomil.an
- Nationaal Herbarium Nederland (NHN)
www.nhn.leidenuniv.nl
- Natuurmonumenten
www.natuurmonumenten.nl
- Natuurmuseum Fryslân
www.natuurmuseumfryslan.nl
- Nederlands Centrum voor Biodiver-
siteit Naturalis (NCB Naturalis)
www.ncbnaturalis.nl
www.naturalis.nl
- Nederlandse Entomologische
Vereniging (NEV)
www.nev.nl
- Nederlandse Malacologische
Vereniging (NMV mal.)
www.spirula.nl
- Nederlandse Mycologische
Vereniging (NMV)
www.mycologen.nl
- Nieuwe Voedsel- en Warenautoriteit
(voorheen: Plantenziektenkundige
Dienst) (NVWA)
www.vwa.nl
- Radboud Universiteit Nijmegen (RUN)
www.ru.nl
- Rijkswaterstaat Waterdienst
www.rijkswaterstaat.nl
- SOVON Vogelonderzoek Nederland
www.sovon.nl
- Stichting ANEMOON
www.anemoon.org
- Stichting Bargerveen
www.barger.science.ru.nl
- Stichting FLORON
www.floron.nl
- Stichting RAVON
www.ravon.nl
- Universiteit van Amsterdam (UVA)
www.uva.nl
- Universiteit Leiden (UL)
www.leidenuniv.nl
- Vrije Universiteit Amsterdam (VU)
www.vu.nl
- Wageningen University and
Research Centre (WUR)
www.nem.wur.nl
www.pri.wur.nl
- Adviseur Water & Natuur
www.waternatuur.nl
- Zoogdierverseniging
www.zoogdierverseniging.nl
- Zoölogisch Museum Amsterdam (ZMA)
www.science.uva.nl/zma

BIJLAGE 2: VERANTWOORDING ILLUSTRATIES

In onderstaand overzicht wordt per hoofdstuk naar de foto's verwezen met het hoofdstuknummer en figuurnummer, gescheiden door een punt. Binnen hoofdstuk 5 zijn de figuren niet individueel genummerd en wordt het paginanummer gegeven plus een nadere positieaanduiding op de pagina.

Bij fotoplatten (zoals bijvoorbeeld op pagina 71) wordt de plaats van de foto aangeduid met eerst de positie van de kolom en dan de foto van boven naar beneden.

Bij sommige overkoepelende groepsteksten worden kleine fotootjes getoond van beelden die groot bij de betreffende groep behandeld worden. Deze foto's zijn niet in onderstaand overzicht opgenomen.

Aan het eind worden de bronnen gegeven van waaruit illustraties zijn overgenomen.

De grafieken, kaarten en stambomen zijn gemaakt door Niko Korenhof (NCB Naturalis). Deze zijn verder niet in deze verantwoording opgenomen.

Overzicht per hoofdstuk

Hoofdstuk 2

2.1 Wim Hoogstraten, 2.2 Mark A. Wilson, 2.3a Adri Karman, 2.3b Bas Blankevoort, 2.3c Bas Blankevoort, 2.3d Sjaak Koster, 2.4 Uit: Van Nieukerken & Van Loon (2005), 2.5 Roy Kleukers

Hoofdstuk 3

3.2a Berry van der Hoorn, 3.2b Edwin Bax, 3.2c Tim Faasen, 3.5a Jinze Noordijk, 3.5b Uit Haeck (1971), 3.5c Uit Haeck (1971), 3.7 David Tilman, 3.8a Tim Faasen, 3.8b Roy Kleukers, 3.8c Roy Kleukers

Kader 1 boven Paul van Wielink, onder Bram Koese

Kader 3 p. 22, links Roy Kleukers, linksmidden Matty Berg, rechtsmidden Jinze Noordijk, rechts Matty Berg, p. 23, kolom 1, foto 1 Matty Berg, kolom 1, foto 2 Jinze Noordijk, kolom 1, foto 3 Jinze Noordijk, kolom 1, foto 4 Arjan Gittenberger, kolom 1, foto 5 Matty Berg, kolom 2, foto 1 Roy Kleukers, kolom 2, foto 2 Jinze Noordijk, kolom 2, foto 3 Jinze Noordijk, kolom 2, foto 4 Bram Koese, kolom 2, foto 5 Jinze Noordijk, kolom 2, foto 6 Jinze Noordijk, kolom 2, foto 7 Roy Kleukers, kolom 3, foto 1 Jinze Noordijk, kolom 3, foto 2 Theodoor Heijerman, kolom 3, foto 3 Jinze Noordijk, kolom 3, foto 4 Bureau Viridis, kolom 3, foto 5 Matty Berg, kolom 4, foto 1 Roy Kleukers, kolom 4, foto 2 Jinze Noordijk, kolom 4, foto 3 Matty Berg, kolom 4, foto 4 Theodoor Heijerman, kolom 4, foto 5 Jinze Noordijk.

Hoofdstuk 4

4.1 Uit: Haeckel (1866), 4.2 Uit: Whittaker (1959), 4.3 Uit: Woese et al. (1990), 4.5 Naar: Keeling et al. 2005, 4.6 Uit: Springer et al. (2004).

Hoofdstuk 5

58 Wim van Egmond, 59 onder en boven Wim van Egmond, 61 boven Lex Dop, 61 onder Tim Faasen, 62 Herre

Stegenga, 63 Herre Stegenga, 64 links Herre Stegenga, 64 rechtsboven Tim Faasen, 64 rechtsonder Wim van Egmond, 66 boven Wim van Egmond, 66 linksonder Wim van Egmond, 66 rechtsonder Wim van Egmond, 67 Henk Schulp, 68 links Jan Kersten, 68 rechts Laurens Sparrius, 69 linksboven Jan Kersten, 69 linksonder Laurens Sparrius, 69 rechtsboven Jan Kersten, 69 rechtsonder Laurens Sparrius, 70 links Jan Kersten, 70 rechts Jan Kersten, 71 kolom 1, foto 1 Tim Faasen, 71 kolom 1, foto 2 Tim Faasen, 71 kolom 1, foto 3 Tim Faasen, 71 kolom 1, foto 4 Jinze Noordijk, 71 kolom 1, foto 5 Tim Faasen, 71 kolom 1, foto 6 Tim Faasen, 71 kolom 2, foto 1 Tim Faasen, 71 kolom 2, foto 2 Roy Kleukers, 71 kolom 2, foto 3 Tim Faasen, 71 kolom 2, foto 4 Tim Faasen, 71 kolom 2, foto 5 Tim Faasen, 71 kolom 2, foto 6 Tim Faasen, 71 kolom 3, foto 1 Jinze Noordijk, 71 kolom 3, foto 2 Tim Faasen, 71 kolom 3, foto 3 Tim Faasen, 71 kolom 3, foto 4 Tim Faasen, 71 kolom 3, foto 5 Tim Faasen, 72 kolom 1, foto 1 Tim Faasen, 72 kolom 1, foto 2 Tim Faasen, 72 kolom 1, foto 3 Jinze Noordijk, 72 kolom 1, foto 4 Tim Faasen, 72 kolom 1, foto 5 Tim Faasen, 72 kolom 2, foto 1 Jinze Noordijk, 72 kolom 2, foto 2 Tim Faasen, 72 kolom 2, foto 3 Tim Faasen, 72 kolom 2, foto 4 Jinze Noordijk, 72 kolom 2, foto 5 Tim Faasen, 72 kolom 2, foto 6 Tim Faasen, 72 kolom 3, foto 1 Jinze Noordijk, 72 kolom 3, foto 2 Tim Faasen, 72 kolom 3, foto 3 Tim Faasen, 72 kolom 3, foto 4 Tim Faasen, 78 Wim van Egmond, 79 Wim van Egmond, 80 Jason K. Oyadomari, 82 Arthur de Cock, 83 Wim van Egmond, 84 Mart Karremans, 85 Jason K. Oyadomari, 86 linksboven Mart Karremans, 86 onder Herre Stegenga, 86 rechtsboven Mart Karremans, 87 links Wim van Egmond, 87 rechts Wim van Egmond, 88 Willem Kolvoort, 89 Wim van Egmond, 90 links Wim van Egmond, 90 rechts Wim van Egmond, 91 links Wim van Egmond, 91 rechts Wim van Egmond, 92 Eric Brienen, 93 Wim van Egmond, 94 Edward Mitchell, 95 boven Marc Engelsma, 95 onder Wim van Egmond, 96 Wim van Egmond, 97 Wim van Egmond, 99 Roy Kleukers, 100 links Wim van Egmond, 100 rechts Wim van Egmond, 101 Wim van Egmond, 104 kolom 1, foto 1 Aad Termorshuizen, 104 kolom 1, foto 2 Eef Arnolds, 104 kolom 1, foto 3 Joost Stalpers, 104 kolom 1, foto 4 Eef Arnolds, 104 kolom 1, foto 5 Eef Arnolds, 104 kolom 2, foto 1 Joost Stalpers, 104 kolom 2, foto 2 Eef Arnolds, 104 kolom 2, foto 3 Eef Arnolds, 104 kolom 2, foto 4 Eef Arnolds, 104 kolom 2, foto 5 Emma van den Dool, 104 kolom 3, foto 1 Joost Stalpers, 104 kolom 3, foto 2 Eef Arnolds, 104 kolom 3, foto 3 Eef Arnolds, 104 kolom 3, foto 4 Eef Arnolds, 104 kolom 3, foto 5 Joost Stalpers, 105 kolom 1, foto 1 Tim Faasen, 105 kolom 1, foto 2 Eef Arnolds, 105 kolom 1, foto 3 Eef Arnolds, 105 kolom 1, foto 4 Roelof Jan Koops, 105 kolom 1, foto 5 Eef Arnolds, 105 kolom 2, foto 1 Roelof Jan Koops, 105 kolom 2, foto 2 Joost Stalpers, 105 kolom 2, foto 3 Eef Arnolds, 105 kolom 2, foto 4 Aad Termorshuizen, 105 kolom 2, foto 5 Joost Stalpers, 105 kolom 3, foto 1 Eef Arnolds, 105 kolom 3, foto 2 Joost Stalpers, 105 kolom 3, foto 3 Eef Arnolds, 105 kolom 3, foto 4 Joost Stalpers, 105 kolom 3, foto 5 Joost Stalpers, 108 linksboven Laurens Sparrius, 108 linksonder Laurens Sparrius, 108 rechtsboven Laurens Sparrius, 108 rechtsonder

Laurens Sparrius, 112 **boven** Roy Kleukers, 112 **onder** Arjan Gittenberger, 113 Arjan Gittenberger, 114 **links** Tim Faasen, 114 **rechts** Marco Faasse, 115 **boven** Arjan Gittenberger, 115 **linksonder** Arjan Gittenberger, 115 **rechtsonder** Marco Faasse, 116 Arjan Gittenberger, 117 Ivan Fiala, 118 **boven** Menno Reemer, 118 **onder** Menno Reemer, 119 Menno Reemer, 121 Roy Kleukers, 122 **boven** Wim van Egmond, 122 **onder** Herman Cremers, 123 **boven** Jan Jongen, 123 **onder** Faculteit Diergeneeskunde Utrecht, 124 **boven** Herman Cremers, 124 **onder** Herman Cremers, 125 **boven** Marco Faasse, 125 **onder** Wim van Egmond, 126 Menno Reemer, 127 **boven** Wim van Egmond, 127 **onder** Wim van Egmond, 128 **links** Faculteit Diergeneeskunde Utrecht, 128 **rechts** Herman Cremers, 129 Erik van Nieukerken, 130 Marco Faasse, 131 **links** Marco Faasse, 131 **rechts** Marco Faasse, 132 Marco Faasse, 133 Marco Faasse, 134 **boven** Wim van Egmond, 134 **midden** Marco Faasse, 134 **onder** David Tempelman, 135 **linksboven** Godfried van Moorsel Ecosub, 135 **onder** Ton van Haaren, 135 **rechtsboven** Marco Faasse, 136 **boven** David Tempelman, 136 **onder** Marco Faasse, 137 **boven** Tim Faasen, 137 **onder** Wim van Egmond, 138 René Krekels, 139 Ton van Haaren, 141 Jeroen Goud, 142 Marco Faasse, 143 **boven** Roy Kleukers, 143 **onder** Marco Faasse, 145 Arjan Gittenberger, 146 Marco Faasse, 147 **boven** Arjan Gittenberger, 147 **onder** Arjan Gittenberger, 149 **linksboven** Roy Kleukers, 149 **linksonder** Tim Faasen, 149 **rechtsboven** Bram Koese, 149 **rechtsonder** Roy Kleukers, 150 Jeroen Goud, 151 Marco Faasse, 152 Menno Reemer, 153 **boven** Roy Kleukers, 153 **linksonder** Faculteit Diergeneeskunde Utrecht, 153 **rechtsonder** Herman Cremers, 154 **linksboven** Gerrit Karssen, 154 **linksmidden** Hanny van Megen, 154 **linksonder** Herman Cremers, 154 **rechtsboven** Gerrit Karssen, 154 **rechtsmidden** Hanny van Megen, 154 **rechtsonder** Gerrit Karssen, 156 Menno Reemer, 157 **boven** Jan van Arkel, 157 **onder** Jan van Arkel, 158 Marco Faasse, 159 **links** Albert de Wilde, 159 **rechts** Herman Cremers, 160 **linksboven** Jojanneke Bijkerk, 160 **linksonder** Albert de Wilde, 160 **rechtsboven** Roelof Jan Koops, 160 **rechtsonder** Albert de Wilde, 161 **linksonder** uit: Van der Hammen 1952, 161 **rechtsonder** Albert de Wilde, 167 **linksonder** Wim van Egmond, 167 **rechtsonder** Roy Kleukers, 170 **kolom 1, foto 1** Roy Kleukers, 170 **kolom 1, foto 2** Jinze Noordijk, 170 **kolom 1, foto 3** Roy Kleukers, 170 **kolom 1, foto 4** Jinze Noordijk, 170 **kolom 1, foto 5** Jinze Noordijk, 170 **kolom 1, foto 6** Jinze Noordijk, 170 **kolom 1, foto 7** Jinze Noordijk, 170 **kolom 2, foto 1** Roy Kleukers, 170 **kolom 2, foto 2** Jinze Noordijk, 170 **kolom 2, foto 3** Jinze Noordijk, 170 **kolom 2, foto 4** Jinze Noordijk, 170 **kolom 2, foto 5** Jinze Noordijk, 170 **kolom 2, foto 6** Jinze Noordijk, 170 **kolom 2, foto 7** Jinze Noordijk, 170 **kolom 3, foto 1** Roy Kleukers, 170 **kolom 3, foto 2** Roy Kleukers, 170 **kolom 3, foto 3** Jinze Noordijk, 170 **kolom 3, foto 4** Jinze Noordijk, 170 **kolom 3, foto 5** Jinze Noordijk, 170 **kolom 3, foto 6** Roy Kleukers, 170 **kolom 3, foto 7** René Krekels, 171 **links** Jinze Noordijk, 171 **rechts** Jinze Noordijk, 172 **boven** Roy Kleukers, 172 **onder** Hans Henderickx, 173 **linksboven** Theodoor Heijerman, 173 **linksonder** Theodoor Heijerman, 173 **rechtsboven** Theodoor Heijerman, 173 **rechtsonder** Theodoor Heijerman, 175 **boven** Theodoor Heijerman, 175 **midden** Theodoor Heijerman, 175 **onder** Theodoor Heijerman, 176 Naar:

Scheller et al. 2004, 177 Menno Reemer, 178 Joost van de Sande, 179 **linksboven** René Krekels, 179 **linksonder** René Krekels, 179 **rechtsboven** Wim van Egmond, 179 **rechtsonder** Joost van de Sande, 180 Frank Wesselingh, 181 Marco Faasse, 182 **boven** Roy Kleukers, 182 **midden** Wim van Egmond, 182 **onder** Wim van Egmond, 183 Roy Kleukers, 184 **links** Herman Cremers, 184 **rechts** E. Risi, 185 **boven** Wim van Egmond, 185 **onder** Marco Faasse, 186 **links** Karel Wouters, 186 **rechts** Wim van Egmond, 187 **boven** Roy Kleukers, 187 **onder** Roy Kleukers, 188 Marco Faasse, 189 **links** Marco Faasse, 189 **rechts** Wim van Egmond, 190 Arjan Gittenberger, 191 **linksboven** Theodoor Heijerman, 191 **linksmidden** Marco Faasse, 191 **linksonder** Roy Kleukers, 191 **rechtsboven** Theodoor Heijerman, 191 **rechtsmidden** Theodoor Heijerman, 192 Ton van Haaren, 193 **boven** Marco Faasse, 193 **onder** Roy Kleukers, 194 **links** Bram Koese, 194 **rechts** Marco Faasse, 195 **links** Marco Faasse, 195 **rechts** Arjan Gittenberger, 196 Arjan Gittenberger, 197 **linksboven** Ab H. Baas, 197 **linksonder** Ab H. Baas, 197 **rechtsboven** Ab H. Baas, 197 **rechtsonder** Ab H. Baas, 198 uit: Nosek 1973, 199 Roy Kleukers, 201 **linksboven** Theodoor Heijerman, 201 **onder** Roy Kleukers, 201 **rechtsboven** Roy Kleukers, 202 **links** Bram Koese, 202 **rechts** Bram Koese, 203 **links** Tim Faasen, 203 **rechts** René Krekels, 204 **links** Erik-Jan Bosch, 204 **onder** René Krekels, 204 **rechtsboven** Tim Faasen, 205 **boven** René Krekels, 205 **onder** René Krekels, 206 **boven** René Krekels, 206 **onder** Roy Kleukers, 207 Roy Kleukers, 208 **links** Roy Kleukers, 208 **rechts** Bram Koese, 209 Roy Kleukers, 211 **linksboven** Albert de Wilde, 211 **onder** René Krekels, 211 **rechtsboven** Albert de Wilde, 212 **boven** Roy Kleukers, 212 **onder** Roy Kleukers, 214 **links** Roy Kleukers, 214 **rechts** Roelof Jan Koops, 215 Maurice Jansen, 216 **kolom 1, foto 1** Tim Faasen, 216 **kolom 1, foto 2** Tim Faasen, 216 **kolom 1, foto 3** Tim Faasen, 216 **kolom 1, foto 4** Theodoor Heijerman, 216 **kolom 1, foto 5** Tim Faasen, 216 **kolom 2, foto 1** Tim Faasen, 216 **kolom 2, foto 2** Tim Faasen, 216 **kolom 2, foto 3** Theodoor Heijerman, 216 **kolom 2, foto 4** Tim Faasen, 216 **kolom 2, foto 5** Albert de Wilde, 216 **kolom 3, foto 1** Tim Faasen, 216 **kolom 3, foto 2** Tim Faasen, 216 **kolom 3, foto 3** Tim Faasen, 216 **kolom 3, foto 4** Tim Faasen, 216 **kolom 3, foto 5** Tim Faasen, 216 **linksboven** Albert de Wilde, 216 **onder** Roelof Jan Koops, 216 **rechtsboven** Albert de Wilde, 217 **boven** Ad Sonnemans, 217 **kolom 1, foto 1** Tim Faasen, 217 **kolom 1, foto 2** Tim Faasen, 217 **kolom 1, foto 3** Tim Faasen, 217 **kolom 1, foto 4** Tim Faasen, 217 **kolom 1, foto 5** Tim Faasen, 217 **kolom 2, foto 1** Roy Kleukers, 217 **kolom 2, foto 2** Theodoor Heijerman, 217 **kolom 2, foto 3** Tim Faasen, 217 **kolom 2, foto 4** Tim Faasen, 217 **kolom 2, foto 5** Tim Faasen, 217 **kolom 3, foto 1** Roy Kleukers, 217 **kolom 3, foto 2** Tim Faasen, 217 **kolom 3, foto 3** Tim Faasen, 217 **kolom 3, foto 4** Tim Faasen, 217 **kolom 3, foto 5** Tim Faasen, 217 **onder** Roelof Jan Koops, 218 Roy Kleukers, 219 **linksboven** Roy Kleukers, 219 **linksonder** Theodoor Heijerman, 219 **rechtsboven** Theodoor Heijerman, 219 **rechtsonder** Roy Kleukers, 221 **kolom 1, foto 1** Tim Faasen, 221 **kolom 1, foto 2** Roy Kleukers, 221 **kolom 1, foto 3** Roy Kleukers, 221 **kolom 1, foto 4** Tim Faasen, 221 **kolom 1, foto 5** Bram Koese, 221 **kolom 1, foto 6** Albert de Wilde, 221 **kolom 1, foto 7** Tim Faasen, 221 **kolom 2, foto 1** Roy Kleukers,

221 kolom 2, foto 2 Tim Faasen, 221 kolom 2, foto 3 Albert de Wilde, 221 kolom 2, foto 4 Theodoor Heijerman, 221 kolom 2, foto 5 Albert de Wilde, 221 kolom 2, foto 6 Tim Faasen, 221 kolom 2, foto 7 Tim Faasen, 221 kolom 3, foto 1 Tim Faasen, 221 kolom 3, foto 2 Tim Faasen, 221 kolom 3, foto 3 Tim Faasen, 221 kolom 3, foto 4 Tim Faasen, 221 kolom 3, foto 5 Tim Faasen, 221 kolom 3, foto 6 Theodoor Heijerman, 221 kolom 3, foto 7 Tim Faasen, 223 Wolfgang Rutkies, 224 links Tim Faasen, 224 rechts Roy Kleukers, 230 linksboven Bram Koese, 230 linksonder Bram Koese, 230 rechtsboven Theodoor Heijerman, 230 rechtsonder Bram Koese, 231 links Theodoor Heijerman, 231 rechts Theodoor Heijerman, 232 linksboven Theodoor Heijerman, 232 onder Erik-Jan Bosch, 232 rechtsboven Tim Faasen, 233 links Albert de Wilde, 233 rechts Albert de Wilde, 234 boven Tim Faasen, 234 onder Theodoor Heijerman, 235 boven Theodoor Heijerman, 235 linksmidden Roy Kleukers, 235 onder Theodoor Heijerman, 235 rechtsmidden Theodoor Heijerman, 236 boven Willem Ellis, 236 onder Theodoor Heijerman, 237 boven Theodoor Heijerman, 237 midden Theodoor Heijerman, 237 onder Theodoor Heijerman, 238 boven Theodoor Heijerman, 238 onder Roy Kleukers, 239 boven Theodoor Heijerman, 239 onder Tim Faasen, 240 linksboven Roy Kleukers, 240 onder Theodoor Heijerman, 240 rechtsboven Albert de Wilde, 241 boven Tim Faasen, 241 linksonder Theodoor Heijerman, 241 rechtsonder Roy Kleukers, 242 kolom 1, foto 1 Tymo Muus, 242 kolom 1, foto 2 Theo Verstrael, 242 kolom 1, foto 3 Jeroen Voogd, 242 kolom 2, foto 1 Tim Faasen, 242 kolom 2, foto 2 Tim Faasen, 242 kolom 2, foto 3 Jeroen Voogd, 242 kolom 3, foto 1 Tim Faasen, 242 kolom 3, foto 2 Tymo Muus, 242 kolom 3, foto 3 Erik van Nieukerken, 243 kolom 1, foto 1 Tymo Muus, 243 kolom 1, foto 2 Tymo Muus, 243 kolom 1, foto 3 Willem Ellis, 243 kolom 1, foto 4 Tymo Muus, 243 kolom 1, foto 5 Tim Faasen, 243 kolom 1, foto 6 Tim Faasen, 243 kolom 1, foto 7 Tymo Muus, 243 kolom 2, foto 1 Tim Faasen, 243 kolom 2, foto 2 Tim Faasen, 243 kolom 2, foto 3 Tim Faasen, 243 kolom 2, foto 4 Jeroen Voogd, 243 kolom 2, foto 5 Jeroen Voogd, 243 kolom 2, foto 6 Tim Faasen, 243 kolom 2, foto 7 Tim Faasen, 243 kolom 3, foto 1 Tim Faasen, 243 kolom 3, foto 2 Tim Faasen, 243 kolom 3, foto 3 Jeroen Voogd, 243 kolom 3, foto 4 Jeroen Voogd, 243 kolom 3, foto 5 Tymo Muus, 243 kolom 3, foto 6 Tymo Muus, 243 kolom 3, foto 7 Tim Faasen, 243 kolom 3, foto 3 Jeroen Voogd, 248 boven Erik van Nieukerken, 248 onder Erik van Nieukerken, 250 links Cees Gielis, 250 rechts Cees Gielis, 251 linksboven Tim Faasen, 251 linksonder René Krekels, 251 rechtsboven Jeroen Voogd, 251 rechtsonder Jeroen Voogd, 253 linksboven Jeroen Voogd, 253 linksonder Tim Faasen, 253 rechtsboven Tim Faasen, 253 rechtsonder Jeroen Voogd, 255 boven Roy Kleukers, 255 onder Roy Kleukers, 256 links Roy Kleukers, 256 rechts Roy Kleukers, 258 kolom 1, foto 1 Theodoor Heijerman, 258 kolom 1, foto 2 Roy Kleukers, 258 kolom 1, foto 3 Roy Kleukers, 258 kolom 1, foto 4 Roy Kleukers, 258 kolom 1, foto 5 Theodoor Heijerman, 258 kolom 2, foto 1 Albert de Wilde, 258 kolom 2, foto 2 Tim Faasen, 258 kolom 2, foto 3 Theodoor Heijerman, 258 kolom 2, foto 4 Roy Kleukers, 258 kolom 2, foto 5 Roy Kleukers, 258 kolom 3, foto 1 Ab H. Baas, 258 kolom 3, foto 2 Tim Faasen, 258 kolom 3, foto 3 Tim Faa-

sen, 258 kolom 3, foto 4 Roy Kleukers, 258 kolom 3, foto 5 Roy Kleukers, 259 kolom 1, foto 1 Joanneke Bijkerk, 259 kolom 1, foto 2 Willem Ellis, 259 kolom 1, foto 3 Tim Faasen, 259 kolom 1, foto 4 Roy Kleukers, 259 kolom 1, foto 5 Tim Faasen, 259 kolom 2, foto 1 Tim Faasen, 259 kolom 2, foto 2 Tim Faasen, 259 kolom 2, foto 3 Roy Kleukers, 259 kolom 2, foto 4 Roy Kleukers, 259 kolom 2, foto 5 Tim Faasen, 259 kolom 3, foto 1 Roy Kleukers, 259 kolom 3, foto 2 Roy Kleukers, 259 kolom 3, foto 3 Roy Kleukers, 259 kolom 3, foto 4 Roy Kleukers, 259 kolom 3, foto 5 Roy Kleukers, 263 linksboven Roy Kleukers, 263 linksonder Roy Kleukers, 263 rechtsboven Roy Kleukers, 263 rechtsonder Theodoor Heijerman, 264 Herman Berkhoudt, 265 links David Tempelman, 265 rechts Roy Kleukers, 266 boven Inge van Noortwijk, 266 linksonder Tim Faasen, 266 rechtsonder Tim Faasen, 267 Roy Kleukers, 268 boven Roy Kleukers, 268 linksonder Albert de Wilde, 268 rechtsonder Albert de Wilde, 270 kolom 1, foto 1 Tim Faasen, 270 kolom 1, foto 2 Ab H. Baas, 270 kolom 1, foto 3 Tim Faasen, 270 kolom 1, foto 4 Roelof Jan Koops, 270 kolom 1, foto 5 Roy Kleukers, 270 kolom 1, foto 6 Tim Faasen, 270 kolom 1, foto 7 Albert de Wilde, 270 kolom 2, foto 1 Tim Faasen, 270 kolom 2, foto 2 Jeroen Voogd, 270 kolom 2, foto 3 Roy Kleukers, 270 kolom 2, foto 4 Albert de Wilde, 270 kolom 2, foto 5 Tim Faasen, 270 kolom 2, foto 6 Tim Faasen, 270 kolom 2, foto 7 Ab H. Baas, 270 kolom 3, foto 1 Jeroen Voogd, 270 kolom 3, foto 2 Tim Faasen, 270 kolom 3, foto 3 Roy Kleukers, 270 kolom 3, foto 4 Tim Faasen, 270 kolom 3, foto 5 Theodoor Heijerman, 270 kolom 3, foto 6 Roy Kleukers, 270 kolom 3, foto 7 Jeroen Voogd, 273 Bas Blankevoort, 274 boven Theodoor Heijerman, 274 linksmidden Tim Faasen, 274 linksonder Willem Ellis, 274 rechtsmidden Tim Faasen, 274 rechtsonder Albert de Wilde, 275 boven Ab H. Baas, 275 linksonder Dick Belgers, 275 rechtsonder Roy Kleukers, 276 links Jeroen Voogd, 276 midden Jeroen Voogd, 276 rechts Jeroen Voogd, 277 boven Jinze Noordijk, 277 linksonder Tim Faasen, 277 midden Tim Faasen, 277 rechtsonder Tim Faasen, 278 Erik-Jan Bosch, 279 links Tim Faasen, 279 onder Tim Faasen, 279 rechts Tim Faasen, 280 Marco Faasse, 281 boven Arjan Gittenberger, 281 onder Menno Reemer, 282 links Arjan Gittenberger, 282 rechts Wim van Egmond, 283 boven Marco Faasse, 283 onder Hans Hillewaert, 285 Jelger Herder, 286 Henk Heessen, 287 linksboven Jelger Herder, 287 linksonder Jelger Herder, 287 rechtsboven Jelger Herder, 287 rechtsonder Jelger Herder, 289 linksboven Jelger Herder, 289 linksonder Jinze Noordijk, 289 rechts Jelger Herder, 290 boven Jelger Herder, 290 linksonder Richard Witte, 290 rechtsonder Richard Witte, 291 linksboven Richard Witte, 291 linksonder Richard Witte, 291 rechtsboven René Krekels, 291 rechtsonder Richard Witte, 292 boven Johannes Regeling, 292 onder Richard Witte, 294 boven Jelger Herder, 294 onder Jelger Herder, 295 boven Jelger Herder, 295 onder Jelger Herder, 296 Menno van Duijn, 300 linksboven Menno van Duijn, 300 linksonder Menno van Duijn, 300 rechtsboven Menno van Duijn, 300 rechtsonder Menno van Duijn, 301 linksboven Menno van Duijn, 301 onder Menno van Duijn, 301 rechtsboven Menno van Duijn.

Hoofdstuk 6

6.1 Erik van Nieukerken, 6.2 Jeroen Philippona (Bomenstichting), 6.4 Jinze Noordijk.

Hoofdstuk 7

7.10 Tim Faasen, 7.11 Edwin Bax, 7.13 Roy Kleukers, 7.14a Roy Kleukers, 7.15b Theodoor Heijerman, 7.21a Marco Faasse, 7.21b Marco Faasse, 7.21c Marco Faasse, 7.21d Arjan Gittenberger, 7.7 Jinze Noordijk, 7.8 Jinze Noordijk, 7.9 Jelger Herder, 7.24 Arjan Gittenberger.

Hoofdstuk 8

8.4 Theo Terwiel, 8.5 Edwin Bax, 8.6 Berry van der Hoorn, 8.9 Marijke Kanters, 8.10 René Krekels, 8.11 Hay Wijnhoven, 8.12b Roy Kleukers, 8.13 Bram Koese, 8.15 Arjan Gittenberger, 8.16 Roy Kleukers, 8.17 Arjan Gittenberger, 8.20 Tim Faasen.

Hoofdstuk 9

9.2 Dave Kolenousky (Reef Care Curaçao), 9.3 Dave Kolenousky (Reef Care Curaçao), 9.4 Jinze Noordijk, 9.5 Jan Beaujon, 9.6 Jinze Noordijk, 9.7 Paul Hoetjes, 9.8 Paul Hoetjes, 9.9 Marjolijn Lopes Cardozo (SHAPE), 9.10 Christian König (SHAPE), 9.11 Rostislav Stach (SHAPE).

Hoofdstuk 10

10.1 Jankees Schwiebbe

Tabel 2 kolom 1, foto 1 Menno van Duijn, kolom 1, foto 2 Jinze Noordijk, kolom 1, foto 3 Tim Faasen, kolom 2, foto 1 Jinze Noordijk, kolom 2, foto 2 Roy Kleukers, kolom 2, foto 3 Hans Adema, kolom 3, foto 1 Jinze Noordijk, kolom 3, foto 2 Tim Faasen, kolom 3, foto 3 Jinze Noordijk.

Hoofdstuk 11

11.1a Natuurbalans, 11.1b Natuurbalans, 11.1c Jinze Noordijk, 11.1d Jinze Noordijk, 11.1e Jinze Noordijk, 11.1f Jinze Noordijk, 11.1g Edwin Bax, 11.1h Menno van Duijn, 11.1i Hans Adema, 11.1j Herman Berkhoudt, 11.2a Berry Lucas, 11.2b Roy Kleukers, 11.2c Natuurbalans, 11.2d Jinze Noordijk, 11.2e Het Drents Landschap, 11.2f Jinze Noordijk, 11.2g Jinze Noordijk, 11.2h Jinze Noordijk, 11.3a Jinze Noordijk, 11.3b Natuurbalans, 11.3c Jinze Noordijk, 11.3d Jinze Noordijk, 11.3e Berry Lucas, 11.3f Chiel Jacobusse, 11.3g Edmond Staal, 11.3h Theodoor Heijerman, 11.5 Bureau Viridis, 11.6 Jinze Noordijk, 11.7 Jinze Noordijk.

Overzicht per fotograaf

Hans Adema 10.tabel 2 (kolom 2, foto 3), 11.ii, **Jan van Arkel** 5-157 (boven), 5-157 (onder), **Eef Arnolds** 5-104 (kolom 1, foto 2), 5-104 (kolom 1, foto 4), 5-104 (kolom 1, foto 5), 5-104 (kolom 2, foto 2), 5-104 (kolom 2, foto 3), 5-104 (kolom 2, foto 4), 5-104 (kolom 3, foto 2), 5-104 (kolom 3, foto 3), 5-104 (kolom 3, foto 4), 5-105 (kolom 1, foto 2), 5-105 (kolom 1, foto 3), 5-105 (kolom 1, foto 5), 5-105 (kolom 2, foto 3), 5-105 (kolom 3, foto 1), 5-105 (kolom 3, foto 3), **Ab H. Baas** 5-197 (linksboven), 5-197 (linksonder), 5-197 (rechtsboven), 5-197 (rechtsonder), 5-258 (kolom 3, foto 1), 5-270 (kolom 1, foto 2), 5-270 (kolom 2, foto 7), 5-275 (boven), **Edwin Bax** 11.ig, 3.2b, 7.11, 8.5, **Jan Beaujon** 9.5, **Dick Belgers** 5-275 (linksonder), **Matty Berg** 3.kader 3, p. 22 (midden links), 3.kader 3, p.

22 (rechts), 3.kader 3, p. 23 (kolom 1, foto 1), 3.kader 3, p. 23 (kolom 1, foto 5), 3.kader 3, p. 23 (kolom 3, foto 5), 3.kader 3, p. 23 (kolom 4, foto 3), **Herman Berkhoudt** 11.1j, 5-264, **Jouanneke Bijkerk** 5-160 (linksboven), 5-259 (kolom 1, foto 1), **Bas Blankevoort** 2.3b, 2.3c, 5-273, **Erik-Jan Bosch** 5-204 (links), 5-232 (onder), 5-278, **Eric Brienen** 5-92, **Bureau Viridis** 11.5, 3.kader 3, p. 23 (kolom 3, foto 4), **Arthur de Cock** 5-82, **Herman Cremers** 5-122 (onder), 5-124 (boven), 5-124 (onder), 5-128 (rechts), 5-153 (rechtsonder), 5-154 (linksonder), 5-159 (rechts), 5-184 (links), **Het Drents Landschap** 11.2e, **Emma van den Dool** 5-104 (kolom 2, foto 5), **Lex Dop** 5-61 (boven), **Menno van Duijn** 10.tabel 2 (kolom 1, foto 1), 11.1h, 5-296, 5-300 (linksboven), 5-300 (linksonder), 5-300 (rechtsboven), 5-300 (rechtsonder), 5-301 (linksboven), 5-301 (onder), 5-301 (rechtsboven), **Wim van Egmond** (www.microscopy-uk.org.uk/micropolitan) 5-100 (links), 5-100 (rechts), 5-101, 5-122 (boven), 5-125 (onder), 5-127 (boven), 5-127 (onder), 5-134 (boven), 5-137 (onder), 5-167 (linksonder), 5-179 (rechtsboven), 5-182 (midden), 5-182 (onder), 5-185 (boven), 5-186 (rechts), 5-189 (rechts), 5-282 (rechts), 5-58, 5-59 (boven), 5-59 (onder), 5-64 (rechtsonder), 5-66 (boven), 5-66 (linksonder), 5-66 (rechtsonder), 5-78, 5-79, 5-83, 5-87 (links), 5-87 (rechts), 5-89, 5-90 (links), 5-90 (rechts), 5-91 (links), 5-91 (rechts), 5-93, 5-95 (onder), 5-96, 5-97, **Willem Ellis** 5-236 (boven), 5-243 (kolom 1, foto 3), 5-259 (kolom 1, foto 2), 5-274 (linksonder), **Marc Engelsma** 5-95 (boven), **Tim Faasen** (www.wildphoto.nl) 3.2c, 3.8a, 5-105 (kolom 1, foto 1), 5-114 (links), 5-137 (boven), 5-149 (linksonder), 5-203 (links), 5-204 (rechtsboven), 5-216 (kolom 1, foto 1), 5-216 (kolom 1, foto 2), 5-216 (kolom 1, foto 3), 5-216 (kolom 1, foto 5), 5-216 (kolom 2, foto 1), 5-216 (kolom 2, foto 2), 5-216 (kolom 2, foto 4), 5-216 (kolom 3, foto 1), 5-216 (kolom 3, foto 2), 5-216 (kolom 3, foto 3), 5-216 (kolom 3, foto 4), 5-216 (kolom 3, foto 5), 5-217 (kolom 1, foto 1), 5-217 (kolom 1, foto 2), 5-217 (kolom 1, foto 3), 5-217 (kolom 1, foto 4), 5-217 (kolom 1, foto 5), 5-217 (kolom 2, foto 3), 5-217 (kolom 2, foto 4), 5-217 (kolom 2, foto 5), 5-217 (kolom 3, foto 2), 5-217 (kolom 3, foto 3), 5-217 (kolom 3, foto 4), 5-217 (kolom 3, foto 5), 5-221 (kolom 1, foto 1), 5-221 (kolom 1, foto 4), 5-221 (kolom 1, foto 7), 5-221 (kolom 2, foto 2), 5-221 (kolom 2, foto 6), 5-221 (kolom 2, foto 7), 5-221 (kolom 3, foto 1), 5-221 (kolom 3, foto 2), 5-221 (kolom 3, foto 3), 5-221 (kolom 3, foto 4), 5-221 (kolom 3, foto 5), 5-221 (kolom 3, foto 7), 5-224 (links), 5-232 (rechtsboven), 5-234 (boven), 5-239 (onder), 5-241 (boven), 5-242 (kolom 2, foto 1), 5-242 (kolom 2, foto 2), 5-242 (kolom 3, foto 1), 5-243 (kolom 1, foto 5), 5-243 (kolom 1, foto 6), 5-243 (kolom 2, foto 1), 5-243 (kolom 2, foto 2), 5-243 (kolom 2, foto 3), 5-243 (kolom 2, foto 6), 5-243 (kolom 2, foto 7), 5-243 (kolom 3, foto 1), 5-243 (kolom 3, foto 2), 5-243 (kolom 3, foto 7), 5-251 (linksboven), 5-253 (linksonder), 5-253 (rechtsboven), 5-258 (kolom 2, foto 2), 5-258 (kolom 3, foto 2), 5-258 (kolom 3, foto 3), 5-259 (kolom 1, foto 3), 5-259 (kolom 1, foto 5), 5-259 (kolom 2, foto 1), 5-259 (kolom 2, foto 2), 5-259 (kolom 2, foto 5), 5-266 (linksonder), 5-266 (rechtsonder), 5-270 (kolom 1, foto 1), 5-270 (kolom 1, foto 3), 5-270 (kolom 1, foto 6), 5-270 (kolom 2, foto 1), 5-270 (kolom 2, foto 5), 5-270 (kolom 2, foto 6), 5-270 (kolom 3, foto 2), 5-270 (kolom 3, foto 4), 5-274 (linksmidden), 5-274 (rechtsmidden), 5-277 (linksonder), 5-277 (midden), 5-277 (rechtsonder), 5-279 (links), 5-279 (onder),

5-279 (rechts), 5-61 (onder), 5-64 (rechtsboven), 5-71 (kolom 1, foto 1), 5-71 (kolom 1, foto 2), 5-71 (kolom 1, foto 3), 5-71 (kolom 1, foto 5), 5-71 (kolom 1, foto 6), 5-71 (kolom 2, foto 1), 5-71 (kolom 2, foto 3), 5-71 (kolom 2, foto 4), 5-71 (kolom 2, foto 5), 5-71 (kolom 2, foto 6), 5-71 (kolom 3, foto 2), 5-71 (kolom 3, foto 3), 5-71 (kolom 3, foto 4), 5-71 (kolom 3, foto 5), 5-72 (kolom 1, foto 1), 5-72 (kolom 1, foto 2), 5-72 (kolom 1, foto 4), 5-72 (kolom 1, foto 5), 5-72 (kolom 2, foto 2), 5-72 (kolom 2, foto 3), 5-72 (kolom 2, foto 5), 5-72 (kolom 2, foto 6), 5-72 (kolom 3, foto 2), 5-72 (kolom 3, foto 3), 5-72 (kolom 3, foto 4), 7.10, 8.20, 10.tabel 2 (kolom 1, foto 3), 10.tabel 2 (kolom 3, foto 2), **Marco Faasse** 5-114 (rechts), 5-115 (rechts-onder), 5-125 (boven), 5-130, 5-131 (links), 5-131 (rechts), 5-132, 5-133, 5-134 (midden), 5-135 (rechtsboven), 5-136 (onder), 5-142, 5-143 (onder), 5-146, 5-151, 5-158, 5-181, 5-185 (onder), 5-188, 5-189 (links), 5-191 (linksmidden), 5-193 (boven), 5-194 (rechts), 5-195 (links), 5-280, 5-283 (boven), 7.21a, 7.21b, 7.21c, **Faculteit Diergeneeskunde Utrecht** 5-123 (onder), 5-128 (links), 5-153 (linksonder), **Ivan Fiala** 5-117, **Cees Gielis** 5-250 (links), 5-250 (rechts), **Arjan Gittenberger** 3.kader 3, p. 23 (kolom 1, foto 4), 5-112 (onder), 5-113, 5-115 (boven), 5-115 (linksonder), 5-116, 5-145, 5-147 (boven), 5-147 (onder), 5-190, 5-195 (rechts), 5-196, 5-281 (boven), 5-282 (links), 7.21d, 7.24, 8.15, 8.17, **Jeroen Goud** 5-141, 5-150, **Henk Heessen** 5-286, **Theodoor Heijerman** 3.kader 3, p. 23 (kolom 3, foto 2), 3.kader 3, p. 23 (kolom 4, foto 4), 5-173 (linksboven), 5-173 (linksonder), 5-173 (rechtsboven), 5-173 (rechtsonder), 5-175 (boven), 5-175 (midden), 5-175 (onder), 5-191 (linksboven), 5-191 (rechtsboven), 5-191 (rechtsmidden), 5-201 (linksboven), 5-216 (kolom 1, foto 4), 5-216 (kolom 2, foto 3), 5-217 (kolom 2, foto 2), 5-219 (linksonder), 5-219 (rechtsboven), 5-221 (kolom 2, foto 4), 5-221 (kolom 3, foto 6), 5-230 (rechtsboven), 5-231 (links), 5-231 (rechts), 5-232 (linksboven), 5-234 (onder), 5-235 (boven), 5-235 (onder), 5-235 (rechtsmidden), 5-236 (onder), 5-237 (boven), 5-237 (midden), 5-237 (onder), 5-238 (boven), 5-239 (boven), 5-240 (onder), 5-241 (linksonder), 5-258 (kolom 1, foto 1), 5-258 (kolom 1, foto 5), 5-258 (kolom 2, foto 3), 5-263 (rechtsonder), 5-270 (kolom 3, foto 5), 5-274 (boven), 7.15b, 11.3h, **Ton van Haaren** 5-135 (onder), 5-139, 5-192, **Hans Henderickx** 5-172 (onder), **Jelger Herder** (www.digitalnature.org) 5-285, 5-287 (linksboven), 5-287 (linksonder), 5-287 (rechtsboven), 5-287 (rechtsonder), 5-289 (linksboven), 5-289 (rechts), 5-290 (boven), 5-294 (boven), 5-294 (onder), 5-295 (boven), 5-295 (onder), 7.9, **Hans Hillewaert** 5-283 (onder), **Paul Hoetjes** 9.7, 9.8, **Wim Hoogstraten** 2.1, **Berry van der Hoorn** 3.2a, 8.6, **Chiel Jacobusse** 11.3f, **Maurice Jansen** 5-215, **Jan Jongen** 5-123 (boven), **Marijke Kanters** 8.9, **Adri Karman** 2.3a, **Mart Karremans** 5-84, 5-86 (linksboven), 5-86 (rechtsboven), **Gerrit Karssen** 5-154 (linksboven), 5-154 (rechtsboven), 5-154 (rechtsonder), **Jan Kersten** 5-68 (links), 5-69 (linksboven), 5-69 (rechtsboven), 5-70 (links), 5-70 (rechts), **Roy Kleukers** 2.5, 3.8b, 3.8c, 3.kader 3, p. 22 (links), 3.kader 3, p. 23 (kolom 2, foto 1), 3.kader 3, p. 23 (kolom 2, foto 7), 3.kader 3, p. 23 (kolom 4, foto 1), 5-112 (boven), 5-121, 5-143 (boven), 5-149 (linksboven), 5-149 (rechtsonder), 5-153 (boven), 5-167 (rechtsonder), 5-170 (kolom 1, foto 1), 5-170 (kolom 1, foto 3), 5-170 (kolom 2, foto 1), 5-170 (kolom 3, foto 1), 5-170 (kolom 3, foto 2), 5-170 (kolom 3, foto 6), 5-172 (boven), 5-182 (boven), 5-183, 5-187 (boven), 5-187 (onder), 5-191 (linksonder), 5-193 (onder), 5-199, 5-201 (onder), 5-201 (rechtsboven), 5-206 (onder), 5-207, 5-208 (links), 5-209, 5-212 (boven), 5-212 (onder), 5-214 (links), 5-217 (kolom 2, foto 1), 5-217 (kolom 3, foto 1), 5-218, 5-219 (linksboven), 5-219 (rechtsonder), 5-221 (kolom 1, foto 2), 5-221 (kolom 1, foto 3), 5-221 (kolom 2, foto 1), 5-224 (rechts), 5-235 (linksmidden), 5-238 (onder), 5-240 (linksboven), 5-241 (rechtsonder), 5-255 (boven), 5-255 (onder), 5-256 (links), 5-256 (rechts), 5-258 (kolom 1, foto 2), 5-258 (kolom 1, foto 3), 5-258 (kolom 1, foto 4), 5-258 (kolom 2, foto 4), 5-258 (kolom 2, foto 5), 5-258 (kolom 3, foto 4), 5-258 (kolom 3, foto 5), 5-259 (kolom 1, foto 4), 5-259 (kolom 2, foto 3), 5-259 (kolom 2, foto 4), 5-259 (kolom 3, foto 1), 5-259 (kolom 3, foto 2), 5-259 (kolom 3, foto 3), 5-259 (kolom 3, foto 4), 5-259 (kolom 3, foto 5), 5-263 (linksboven), 5-263 (linksonder), 5-263 (rechtsboven), 5-265 (rechts), 5-267, 5-268 (boven), 5-270 (kolom 1, foto 5), 5-270 (kolom 2, foto 3), 5-270 (kolom 3, foto 3), 5-270 (kolom 3, foto 6), 5-275 (rechtsonder), 5-71 (kolom 2, foto 2), 5-99, 7.13, 7.14a, 8.12b, 8.16, 10.tabel 2 (kolom 2, foto 2), 11.2b, **Bram Koese** 3.kader 1 (onder), 3.kader 3, p. 23 (kolom 2, foto 4), 5-149 (rechtsboven), 5-194 (links), 5-202 (links), 5-202 (rechts), 5-208 (rechts), 5-221 (kolom 1, foto 5), 5-230 (linksboven), 5-230 (linksonder), 5-230 (rechtsonder), 8.13, **Dave Kolenousky** (Reef Care Curaçao) 9.2, 9.3, **Willem Kolvoort** 5-88, **Christian König** (SHAPE – Photographers for Conservation) 9.10, **Roelof Jan Koops** 5-105 (kolom 1, foto 4), 5-105 (kolom 2, foto 1), 5-160 (rechtsboven), 5-214 (rechts), 5-216 (onder), 5-217 (onder), 5-270 (kolom 1, foto 4), **René Krekels** 5-138, 5-170 (kolom 3, foto 7), 5-179 (linksboven), 5-179 (linksonder), 5-203 (rechts), 5-204 (onder), 5-205 (boven), 5-205 (onder), 5-206 (boven), 5-211 (onder), 5-251 (linksonder), 5-291 (rechtsboven), 8.10, **Sjaak Koster** 2.3d, **Marjolijn Lopes Cardozo** (SHAPE – Photographers for Conservation) 9.9, **Berry Lucas** 11.2a, 11.3e, **Hanny van Megen** 5-154 (linksmidden), 5-154 (rechtsmidden), **Edward Mitchell** 5-94, **Godfried van Moorsel** (Ecosub) 5-135 (linksboven), **Tymo Muus** 5-242 (kolom 1, foto 1), 5-242 (kolom 3, foto 2), 5-243 (kolom 1, foto 1), 5-243 (kolom 1, foto 2), 5-243 (kolom 1, foto 4), 5-243 (kolom 1, foto 7), 5-243 (kolom 3, foto 5), 5-243 (kolom 3, foto 6), **Natuurbalans** 11.1a, 11.1b, 11.2c, 11.3b, **Erik van Nieuwerkerken** 5-129, 5-242 (kolom 3, foto 3), 5-248 (boven), 5-248 (onder), 6.1, **Jinze Noordijk** 3.5a, 3.kader 3, p. 22 (midden rechts), 3.kader 3, p. 23 (kolom 1, foto 2), 3.kader 3, p. 23 (kolom 1, foto 3), 3.kader 3, p. 23 (kolom 2, foto 2), 3.kader 3, p. 23 (kolom 2, foto 3), 3.kader 3, p. 23 (kolom 2, foto 5), 3.kader 3, p. 23 (kolom 2, foto 6), 3.kader 3, p. 23 (kolom 3, foto 1), 3.kader 3, p. 23 (kolom 3, foto 3), 3.kader 3, p. 23 (kolom 4, foto 2), 3.kader 3, p. 23 (kolom 4, foto 5), 5-170 (kolom 1, foto 2), 5-170 (kolom 1, foto 4), 5-170 (kolom 1, foto 5), 5-170 (kolom 1, foto 6), 5-170 (kolom 1, foto 7), 5-170 (kolom 2, foto 2), 5-170 (kolom 2, foto 3), 5-170 (kolom 2, foto 4), 5-170 (kolom 2, foto 5), 5-170 (kolom 2, foto 6), 5-170 (kolom 2, foto 7), 5-170 (kolom 3, foto 3), 5-170 (kolom 3, foto 4), 5-170 (kolom 3, foto 5), 5-171 (links), 5-171 (rechts), 5-277 (boven), 5-289 (linksonder), 5-71 (kolom 1, foto 4), 5-71 (kolom 3, foto 1), 5-72 (kolom 1, foto 3), 5-72 (kolom 2, foto 1), 5-72 (kolom 2, foto 4), 5-72 (kolom 3, foto 1), 6.4, 7.7, 7.8, 9.4, 9.6, 10.tabel 2 (kolom 1, foto 2), 10.tabel 2 (kolom 2, foto 1), 10.tabel 2 (kolom 3, foto 1), 10.tabel 2 (kolom 3, foto 3), 11.1c, 11.1d, 11.1e, 11.1f, 11.2d, 11.2f, 11.2g, 11.2h, 11.3a, 11.3c, 11.3d, 11.6, 11.7, **Inge van Noortwijk** 5-266 (boven), **Jason K.**

Oyadomari (www.keweenawalgae.mtu.edu) 5-80, 5-85, **Jeroen Philippona** (Bomenstichting) 6.2, **Menno Reemer** 5-118 (boven), 5-118 (onder), 5-119, 5-126, 5-152, 5-156, 5-177, 5-281 (onder), **Johannes Regelink** 5-292 (boven), **E. Risi** 5-184 (rechts), **Wolfgang Rutkies** 5-223, **Joost van de Sande** 5-178, 5-179 (rechtsonder), **Henk Schulp** 5-67, **Jankees Schwiebbe** 10.1, **Ad Sonnemans** 5-217 (boven), **Laurens Sparrius** 5-108 (linksboven), 5-108 (linksonder), 5-108 (rechtsboven), 5-108 (rechtsonder), 5-68 (rechts), 5-69 (linksonder), 5-69 (rechtsonder), **Edmond Staal** 11.3g, **Rostislav Stach** (SHAPE – Photographers for Conservation) 9.11, **Joost Stalpers** 5-104 (kolom 1, foto 3), 5-104 (kolom 2, foto 1), 5-104 (kolom 3, foto 1), 5-104 (kolom 3, foto 5), 5-105 (kolom 2, foto 2), 5-105 (kolom 2, foto 5), 5-105 (kolom 3, foto 2), 5-105 (kolom 3, foto 4), 5-105 (kolom 3, foto 5), **Herre Stegenga** 5-62, 5-63, 5-64 (links), 5-86 (onder), **David Tempelman** 5-134 (onder), 5-136 (boven), 5-265 (links), **Aad Termorshuizen** 5-104 (kolom 1, foto 1), 5-105 (kolom 2, foto 4), **Theo Terwiel** 8.4, **David Tilman** 3.7, **Theo Verstrael** 5-242 (kolom 1, foto 2), **Jeroen Voogd** 5-242 (kolom 1, foto 3), 5-242 (kolom 2, foto 3), 5-243 (kolom 2, foto 4), 5-243 (kolom 2, foto 5), 5-243 (kolom 3, foto 4), 5-243 kolom 3, foto 3), 5-251 (rechtsboven), 5-251 (rechtsonder), 5-253 (linksboven), 5-253 (rechtsonder), 5-270 (kolom 2, foto 2), 5-270 (kolom 3, foto 1), 5-270 (kolom 3, foto 7), 5-276 (links), 5-276 (midden), 5-276 (rechts), **Frank Wesselingh** 5-180, **Paul van Wielink** 3.kader 1 (boven), **Hay Wijnhoven** 8.11, **Albert de Wilde** 5-159 (links), 5-160 (linksonder), 5-160 (rechtsonder), 5-161 (rechtsonder), 5-211 (linksboven), 5-211 (rechtsboven), 5-216 (kolom 2, foto 5), 5-216 (linksboven), 5-216 (rechtsboven), 5-221 (kolom 1, foto 6), 5-221 (kolom 2, foto 3), 5-221 (kolom 2, foto 5), 5-233 (links), 5-233 (rechts), 5-240 (rechtsboven), 5-258 (kolom 2, foto 1), 5-268 (linksonder), 5-268 (rechtsonder), 5-270 (kolom 1, foto 7), 5-270 (kolom 2, foto 4), 5-274 (rechtsonder), **Mark A. Wilson** 2.2, **Richard Witte** 5-290 (linksonder), 5-290 (rechtsonder), 5-291 (linksboven), 5-291 (linksonder), 5-291 (rechtsonder), 5-292 (onder), **Karel Wouters** 5-186 (links).

Overgenomen uit andere bronnen

Hoofdstuk 2

Fig 2. Mark A. Wilson (Department of Geology, The College of Wooster). – Public Domain, Wikipedia, <http://nl.wikipedia.org/wiki/Bestand:WalcottQuarry080509.jpg>

Fig. 4. Priapulida. Uit Van Nieukerken & Van Loon (red.) 1995. Biodiversiteit in Nederland. – Nationaal Natuurhistorisch Museum & KNNV Uitgeverij, Leiden.

Hoofdstuk 3

Fig. 5b en 5c. Uit: Haeckel 1971. The immigration and settlement of carabids in the new IJsselmeer-polders. – In: P.J. den Boer (red.), Dispersal and dispersal power of carabid beetles. Miscellaneous papers 8, Landbouwhogeschool, Wageningen: 33-52.

Hoofdstuk 4

Fig. 1. Uit: Haeckel 1866. Generelle Morphologie der Organismen. Allgemeine Grundzuge der organischen Formen-Wissenschaft, mechanisch begründet durch die von Charles Darwin reformierte Descendenz-Theorie. – Georg Reimer, Berlin.

Fig. 2. Uit: Whittaker 1959. On the broad classification of organisms. – Quarterly Review of Biology 34: 210-226, with permission from University of Chicago Press.

Fig. 4. Uit: Keeling et al. 2005. The tree of eukaryotes. – Trends in Ecology and Evolution 20: 670-676, met toestemming van Elsevier.

Fig. 6. Uit: Springer et al. 2004. Molecules consolidate the placental mammal tree. – Trends in Ecology & Evolution 19: 430-438, met toestemming van Elsevier.

Hoofdstuk 5

p. 117 (Myxozoa). Uit: TOLWeb_ID29108_Attribution_Non_commercial_3.o_unported_IvanFiala.

p. 176 (Pauropoda). Uit: Scheller et al. 2004. Pauropoda (Myriapoda), a class new to the Dutch fauna, with the description of a new species. – Entomologische Berichten, Amsterdam 64: 3-9.

p. 198 (Protura). Reprinted from: Nosek 1973. Three new species of Protura from Brazil. – Revue Suisse de Zoologie 80: 257-265, with permission from Muséum d'histoire naturelle et Musée d'histoire des sciences, Genève, Danielle Decrouez.

p. 204 (links). Uit: NVL 2002. De Nederlandse libellen. – Nederlandse Fauna 4 (p. 356).

p. 232 (onder). Uit: Turin 2000. De Nederlandse loopkevers. – Nederlandse Fauna 3 (p. 551).

p. 266 (boven). Uit: Reemer et al. 2008. De Nederlandse zweefvliegen. – Nederlandse Fauna 8 (p. 255).

p. 273. Uit: Peeters et al. 2004. De wespen en mieren van Nederland. – Nederlandse Fauna 6 (p. 334).

p. 278. Uit: Peeters et al. 2004. De wespen en mieren van Nederland. – Nederlandse Fauna 6 (p. 263).

p. 283 (lancetvisje). Uit: Wikipedia (www.wikipedia.org/_CC_Attributions_Share_Alike_2.5_Generic_HansHillewaert.jpg).